

Mälardalsområdets Forskarskola i
Vårdvetenskap (MoF-V)
Chris Bengtsson, Samordnare

FORSKNINGSPROJEKT för PRESUMTIVA DOKTORANDER att söka inför erbjudande om studieplats i Mälardalsområdets Forskarskola i Vårdvetenskap (MoF-V) och antagning som doktorand med start 1 december, 2023.

Huvudhandledare: Anna Ullenhag, leg. Sjukgymnast, lektor och docent i fysioterapi
Anna.ullenhag@mdu.se
0706 515995

Projekttitel: Utveckling och genomförbarhet av en problemlösnings- och miljöfokuserad intervention för att främja delaktighet hos ungdomar med funktionsnedsättning

Sammanfattning doktorandprojekt (*max 1 sida*)

Bakgrund

Unga med funktionsnedsättning är mindre delaktiga och har mer hälsoproblem än unga utan funktionsnedsättning. Insatser som främjar delaktighet är därför angelägna. Forskning visar att insatser som ökar individens självbestämmande, problemlösningsförmåga och eliminerar hinder i miljön medför ökad delaktighet.

Syfte/Frågeställningar

Syftet är att främja ungas delaktighet i fysiska aktiviteter genom att utveckla och testa en ny svensk intervention baserad på två evidensbaserade internationella interventioner: Pathways and Resources for Engagement and Participation (PREP) och Teens making Environment and Activity Modifications (TEAM). Dessa interventioner innehåller miljöanpassningar och strategier som främjar självbestämmande och problemlösningsförmåga avseende delaktighet.

Frågeställningar: Delstudie 1 & 2: Vilka delar i PREP och TEAM samt eventuella andra strategier anser svenska unga med funktionsnedsättning respektive terapeuter är relevanta för att öka delaktighet i fysiska aktiviteter?

Delstudie 3: Hur genomförbar är den intervention vi arbetat fram i delstudie 1 och 2?
Delstudie 4: Hur effektiv är interventionen för att främja delaktighet i fysisk aktivitet hos svenska unga med funktionsnedsättning?

Metoder

Projektet sker i samproduktion där unga med funktionsnedsättning och terapeuter involveras i processen i samarbete med habiliteringscenter i Mälardalsregionen.

Planerade studier

Delstudie I

Kvalitativ gruppintervju med 12 ungdomar med funktionsnedsättning 13–17 år. De ungas perspektiv efterfrågas om vilka delar i PREP och TEAM som är relevanta för att främja delaktighet samt vad som ev. saknas. Kvalitativ innehållsanalys.

Delstudie II

Delfimetod med 12 ungdomar från studie 1 och 20 terapeuter. I Delfimetoden kommenteras förslag på innehåll i den svenska interventionen baserat på PREP, TEAM och resultat från studie 1. Tillsammans med unga och terapeuter kommer forskargruppen i en iterativ process utveckla en svensk intervention via upprepade Delfirundor till konsensus uppnås.

Delstudie III

Genomförbarhetsstudie av interventionen med "multipel single case" A-B-A design (A=2v baslinje, B=12v intervention, A=4v uppföljning). Ett ändamålsenligt urval på 12 ungdomar 13–17 år med lindrig/måttlig funktionsnedsättning och 4 terapeuter. Interventionen sker i grupp och individuellt innehållande beteendeförändringsstrategier för ökad delaktighet framtagna i studie 1 & 2 avseende självbestämmande, problemlösningsförmåga, individuell målsättning, anpassning av miljö och aktiviteter, återkoppling och kontinuerlig utvärdering av deltagande i fysiska målaktiviteter. Interventionens genomförbarhet utvärderas med för studien utvecklade skattningsskalor/frågor och intervju.

Delstudie IV

Effekter av intervention utvärderas med data insamlat under studie 3. Ungas delaktighet i fysiska aktiviteter mäts med Måluppfyllelseskalor (GAS) och ungas självbestämmande med Self-Determination Scale. TEAMs Test I-II mäter ungas problemlösningsförmåga och förändringar av miljöfaktorer.

Betydelse Cirka 20% av svenska barn och unga har en funktionsnedsättning och deras rätt till delaktighet framgår av konventioner och lagar. Ändå har de sämre möjlighet att vara delaktiga och löper ökad risk att utveckla fysiska och psykiska problem jämfört med barn och unga utan funktionsnedsättning. Delaktighet i fysiska aktiviteter främjar hälsa och välbefinnande. Hinder i samhället, ojämlika villkor och brist på självbestämmande utgör begränsningar för delaktighet. Studier har visat att insatser som stärker ungas självbestämmande, problemlösningsförmåga och eliminerar hinder i miljön kan öka delaktighet och hälsa. Genom att i samproduktion utveckla en ny svensk intervention baserad på dessa insatser förväntas den svenska interventionen främja delaktighet hos unga.